

Augsti godātais Seima priekšsēdētāja kungs!
Augsti godātās ekselences!
Dārgie kolēģi!
Dārgie deputāti un klātesošie!

No sirds sveicu mūsu kaimiņvalsti Lietuvu un mūsu brāļu tautu – lietuviešus 35. neatkarības atjaunošanas gadadienā. Šie 35 gadi neapšaubāmi bijuši izaicinājumu pilni. Piedzīvotas pārmaiņas teju katrā jomā. Šis ir bijis laiks, kad esam pieredzējuši strauju izaugsmi un vienlaikus mainījusies arī mūsu izpratne par vērtībām.

1990.gada 11.martā Lietuvas Republikas Augstākā Padome pieņēma vēsturisko deklarāciju par suverenitātes atjaunošanu. Jūs bijāt pirmā Baltijas tauta, kas atsvabināja sevi no padomju cietuma. Tas bija ļoti drosmīgs solis, kam sekojām arī mēs pārējie baltieši. Pēc tam sekoja padomju pretestība un 1991.gada asinsizliešana Viļņā un Rīgā, bet mūsu tautu nevardarbīgā pretošanās izcīnīja uzvaru! Uzvaru pār okupantu un apspiedēju!

Šodien klātesoša ir arī Islandes vicespikere, tāpēc gribu izmantot iespēju un pateikties par Islandes valsts tālredzību un drosmi atzīt Baltijas valstis! Tieši Islande bija pirmā valsts, kas atzina Baltijas valstis pēc neatkarības atgūšanas un mēs par to vienmēr Jums būsim pateicīgi!

Pirms 35 gadiem, mūsu tautas bija vienotas un Baltijā tika atkal iedegta trauslā neatkarības liesma. Brīvība bija jūtama katrā elpas vilcienā. Šodien brīvības liesma ir pārvērtusies mūsu tautu neapdzēšamā brīvības un neatkarības ugunskurā.

Tomēr, aizvien nākas ‘sadedzināt’ kādu padomju okupācijas palieku. Tā pirms dažām nedēļām visas Baltijas valstis atvienojāmies no agresorvalstu elektroenerģijas tīkla. Arī šajā jomā tagad esam pilnvērtīgi savienoti ar civilizēto Eiropu.

Atgūstot neatkarību, mēs ātri un tālredzīgi izvirzījām savus mērķus - iestāties Eiropas Savienībā un NATO. Tas mums nozīmēja būt daļai no demokrātiskās Eiropas un transatlantisko vērtību saimes.

Iestāšanās Eiropas Savienībā nozīmēja atgriešanos brīvā tirgus ekonomikā, kur noteicošais elements ir konkurence, nevis kādas partijas diktēti noteikumi. Savukārt, NATO mēs redzējām kā spēcīgāko drošības un vērtību aliansi pasaulē, kas spēj garantēt mūsu valstu drošību.

2004. gadā sasniedzām izvirzītos mērķus. Tomēr, drošība nav pašsaprotama. Pie valsts drošības un aizsardzības stiprināšanas jāstrādā nepārtraukti. Nepieciešami gan finansiāli ieguldījumi, gan cilvēkresursu stiprināšana.

2022. gada 24. februāris bija modinātāja zvans Baltijai un Eiropai. Pēc vairāk nekā 70 gadiem kara šausmas bija atgriezušās.

Šobrīd mūsu kopīgā prioritāte ir ilgstošs miers Ukrainā. Neviens prezidenta Zelenska vai Ukrainas parlamenta lēmums nav bijis viegls. Tie visi ir bijuši cilvēka dzīvības cenā, lai pēc iespējas pasargātu savu valsti no tālākas iznīcības. Tieši tāpēc, Ukrainas neatkarība nedrīkst kļūt par tirgošanās elementu lielvaru rokās!

Līgumam par mieru jābūt tādām, kas Ukrainai ir pieņemams. Tas pagēr, ka:

- 1) Okupantu karaspēkam pilnībā jāpamet Ukrainas teritorija
- 2) Ukrainas suverenitāte, lemjot par iestāšanos ES un NATO nav apšaubāma
- 3) Eiropai kopīgi ar ASV jāspēj rast drošības garantijas Ukrainai
- 4) Krievijas veiktie noziegumi pret cilvēci ir jāizmeklē, un kara noziedznieki ir jāsauc pie atbildības.

Ukrainai šobrīd visvairāk vajadzīgs lūzuma moments kaujas laukā, lai būtu iespējami labākās pozīcijās miera sarunās. Tieši divpusējā palīdzība ir bijusi visefektīvākā, bez liekas birokrātijas. Tā jāturpina un jāstiprina!

Eiropai jābūt klātesošai miera sarunās. Klātesošiem jābūt arī Ziemeļamerikas stratēģiskajiem partneriem. Būtiski izmantot visus iespējamus diplomātiskos instrumentus, lai palīdzētu Ukrainai kā kaujas laukā, tā arī varas gaitēnos.

Strauji mainīgā un neparedzamā politiskā situācija pasaulē ir likusi Eiropai mosties un rīkoties! Ņemot vērā, ka Baltija ir NATO austrumu flanga robeža, šī ir mūsu iespēja rādīt priekšzīmi, ieguldot aizsardzības spēju kāpināšanā proporcionāli vairāk. Nav laika gaidīt – ir jārikojas! Arī mums Baltijas valstīm un plašākā reģionā ir jāstrādā vēl ciešāk savu militāro spēju kāpināšanā un koordinēšanā.

Mums ir jābūt tik stipriem, lai potenciālajam agresoram pat neienāktu prātā mūs apdraudēt vai uzbrukt. Ir rasti 800 miljardus eiro plānam “Rearm Europe,” kas stiprinās Eiropas aizsardzības spējas un sniegs papildus militāro atbalstu Ukrainai. Tas nebūs vienkārši un priekšā daudz sarežģītu lēmumu. Tomēr, esmu pārliecināta, ka mums ir visi iespējamie līdzekļi un priekšnoteikumi, lai viss izdotos!

Mēs nedrīkstam pieļaut, ka mūsu nākotne balstās naudas un varas attiecībās vai merkantilā aprēķinā! Mūsu transatlantisko saiti veido kopīgas vērtības un ticība brīvības un demokrātijas ideāliem. Tiem pašiem, par ko šodien cīnās varonīgā Ukrainas tauta.

Kopš Otrā pasaules kara beigām mēs esam dzīvojuši zem mierīgām debesīm. Nav laika nogurumam vai šaubām. Ukrainā izšķiras arī Eiropas liktenis. Mums jāturpina mobilizēt visi spēki un pieejamie līdzekļi Ukrainas atbalstam.

Jau šobrīd redzams, ka Eiropai ir uzņēmusies līderību par tālāku miera nodrošināšanu Ukrainā. Tomēr, būtisks ir arī spēcīgs ASV militārais atbalsts, jo atsevišķas kaujas spējas var nodrošināt tikai Amerikas Savienotās Valstis.

Nedrīkstam aizmirst par būtisku palīdzības elementu Ukrainai - agresora iegrožošanas politiku. Ir jāstiprina sankcijas! Ir jāturpina izdarīt spiediens uz agresoru. Joprojām funkcionē ēnu flote, joprojām notiek sankciju apiešana. Sankciju grožus nedrīkst palaist vaļīgāk. Nav nekāda pamata, lai atslābtu.

Šis ir īstais brīdis, lai pierādītu Eiropas spēku un izlēmību. Krievijas iesaldētie līdzekļi ir jākonfiscē un jānodod Ukrainas vajadzībām. Ukrainai jau šodien ir ļoti labi attīstīta militārā industrija, tai tikai nepieciešams attiecīgais finansējums, lai kaujas laukā pārņemtu iniciatīvu.

Noslēgumā vēlos pateikties savam kolēģim Sauļum par lielisko uzņemšanu! Mums bija vērtīga diskusija parlamentu priekšsēdētāju starpā par tālākajiem soļiem Ukrainas atbalstam. Varu jums apliecināt, ka Latvijas Republikas Saeima, valdība un iedzīvotāji turpinās atbalstīt Ukrainu stingri un nelokāmi.

Lietuvas un visu Baltijas valstu atgūtās neatkarības stāsts ir par brīvības alkām, kas piepildās. Par to kā cilvēki ar kailām rokām un karstām sirdīm stājās pretī tankiem un automātiem. Tā ir iedvesma mūsu ukraiņu draugiem, ka labais galu galā uzvar ļauno!

Saules mūžu Lietuvai!

Slava Ukrainai!